

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Stedelijke Academie voor Beeldende Kunst te Menen

Hoofdstructuur dko

Instellingsnummer 50542
Instelling Stedelijke Academie voor Beeldende Kunst
directeur Heidi NOLF
adres Bruggestraat 43 - 8930 MENEN
telefoon 056-51.32.44
fax 056-51.28.73
e-mail heidi.nolf@menen.be
website/URL www.academiemenen.be

Bestuur van de instelling 975581 - Gemeentebestuur van Menen te MENEN
adres Grote Markt 1 - 8930 MENEN

Dagen van het doorlichtingsbezoek 27/02/2013, 28/02/2013, 01/03/2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 01/03/2013
Datum bespreking verslag met de instelling 19/04/2013

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Hilde Quix
Teamleden William Ploegaert

Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil

Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING.....	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Opties/instrumenten in de focus.....	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE ACADEMIE AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 beeldende kunst - algemeen beeldende vorming (graad: l).....	7
3.2 beeldende kunst - beeldende vorming (graad: m).....	8
3.3 beeldende kunst - beeldhouwkunst (graad: h5 s).....	9
3.4 beeldende kunst - keramiek (graad: h5 s)	10
3.5 beeldende kunst - tekenkunst (graad: h5)	11
4. BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?	12
4.1 Professionalisering	12
4.2 Begeleiding.....	13
4.3 Evaluatie	13
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE	14
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE	15
6.1 Wat doet de academie goed?.....	15
6.2 Wat kan de academie verbeteren?	15
6.3 Wat moet de academie verbeteren?	16
7. ADVIES.....	17
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	17

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De stad Menen kan terugvallen op een lange traditie van kunstonderwijs. De eerste tekenschool dateert van 1828. Het stedelijk kunstonderwijs heeft sindsdien een hele reeks veranderingen ondergaan. Zo was er de uitbreiding naar de deelgemeenten Rekkem en Lauwe. In 1998 sloten Wervik en Geluwe aan. Ook naar huisvesting zijn er heel wat veranderingen. De academie heeft nu haar vaste stek in het geklasseerde Brouwershuis, met daaraan een nieuw complex voor het atelier beeldhouwkunst. Ook in de andere wijkafdelingen en filialen krijgt het stedelijk kunstonderwijs voldoende ruimten die artistiek inspirerend werken. Het leerlingenaantal blijft echter gestaag dalen en is vooral voor de middelbare graad onrustwekkend.

Tijdens de doorlichting stonden de lagere en middelbare graad en drie ateliers in de hogere graad in de focus. Voor de lagere graad worden de leerplandoelen in voldoende mate gerealiseerd. Een aandachtspunt hierbij is een meer homogene uitwerking van leerlijnen. Het atelier beeldhouwkunst scoort zeer sterk zowel qua leerlingenaantal (de grootste optie van de academie) als naar resultaat. Een goed georganiseerd atelier, een sterke leerlinggerichte begeleiding op basis van een gezamenlijk gedragen artistieke ateliervisie zijn verantwoordelijk voor de goede resultaten. Het atelier keramiek is degelijk uitgerust. De specifieke en persoonlijke benadering om vanuit één jaaropdracht alle leerplandoelen aan te bieden, zorgt ervoor dat de resultaten meer dan behoorlijk zijn. Het atelier tekenkunst kent een heropleving. De sterk leerlinggerichte aanpak en de aandacht voor het artistiek parcours van de leerling leiden ertoe dat ook hier de leerplandoelstellingen gerealiseerd worden. Naast de daling van het leerlingenaantal in de middelbare graad, sukkelt de beeldende vorming met nogal wat problemen inzake uitgewerkte leerlijnen. De infrastructuur in de kelderverdieping is niet onmiddellijk inspirerend en daagt niet uit om 'groot' te werken. Dit leidt ertoe dat de leerplandoelstellingen onvoldoende gerealiseerd worden.

Zowel op het vlak van nascholing als op het vlak van leerbegeleiding ontbreekt een visie op academieniveau. Er wordt weinig nascholing gevolgd. Hoewel er een hoge scholingsgraad bij de leerkrachten aanwezig is en de meeste leerkrachten artistiek actief zijn, blijft op didactisch-pedagogisch vlak de nascholing erg beperkt. Qua leerbegeleiding zijn echter mooie voorbeelden terug te vinden in enkele ateliers. De academie heeft een visie op evaluatie uitgeschreven. Het creatief proces van de leerling staat hierbij centraal. Het is echter onduidelijk welke impact deze evaluatie heeft op het onderwijsleerproces. De vraag naar herziening leeft alvast in het lerarenkorps.

Vanuit de idee dat het artistiek proces ook voor de leraren belangrijk is, geeft de directie het team voldoende artistieke vrijheid in ieders atelier. Er ontstaat hierdoor in de ateliers en over de ateliers heen genoeg dynamiek maar een overkoepelende artistieke visie in een coherent geheel ontbreekt. Er is weinig tot geen participatie in de besluitvorming. Bovendien is de communicatie onvoldoende duidelijk. Dit leidt ertoe dat er een grote nood aan gestructureerd overleg is en dat de verschillende principes van kwaliteitszorg de uitdaging zijn om tot meer participatieve gedragenheid te komen. Het jong, creatief en dynamisch lerarenteam staat alvast voor de grote uitdaging om het kunstonderwijs meer zichtbaar te maken in Menen en omgeving.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie opties/instrumenten en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Opties/instrumenten in de focus

Vak/Optie per studierichting	
beeldende kunst	algemeen beeldende vorming (graad: l)
beeldende kunst	beeldende vorming (graad: m)
beeldende kunst	beeldhouwkunst (graad: h5 s)
beeldende kunst	keramiek (graad: h5 s)
beeldende kunst	tekenkunst (graad: h5)

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel
Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Onderwijs
Begeleiding
Leerbegeleiding
Evaluatie
Evaluatiepraktijk

3. VOLDOET DE ACADEMIE AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde opties/instrumenten het volgende op:

3.1 beeldende kunst - algemeen beeldende vorming (graad: I)

Voldoet

Motivering

Het filiaal en de wijkafdelingen zijn de sterkhouders van deze afdeling. Zowel de werking als de uitrusting en de infrastructuur bevorderen de realisatie van de leerplandoelen.

Vaststellingen

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	Het filiaal en de wijkafdelingen van deze academie zijn van groot belang voor de lagere graad. Indertijd (eind jaren '90) betekende hun aanhechting een belangrijke toename van het aantal leerlingen. Ondertussen hebben de filialen zich ontwikkeld tot goed functionerende entiteiten. De leerlingen van de lagere graad maken bijna 60% van het totaal aantal leerlingen uit, wat een eind boven het landelijk gemiddelde (minder dan 50%) ligt. Toch is er een geleidelijke afname van het aantal leerlingen merkbaar waardoor de bonus van de komst van de filialen bijna is weggesmolten. Een belangrijk aantal leerlingen (25%) volgt minstens drie jaar van de totale cyclus (van zes leerjaren) maar haakt daarna af. Een ander kwart van de leerlingen voltooit de cyclus.
Onderwijsaanbod <i>Referentiekader planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Verticale en horizontale</i> <i>samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	Er is een uitgeschreven artistiek-pedagogisch project dat het onderwijsaanbod van de lagere graad beschrijft. Dit project vertaalt zich in de jaarplannen van de leerkrachten. Deze jaarplannen zijn niet altijd even sterk onderbouwd wat de leerlijnen betreft en de relatie tot de leerplannen is in een enkel geval onduidelijk. Hier kan een intensievere (aanvangs)begeleiding nuttig zijn. Opvallend is het aanbod van een optie animatiefilm. De opleiding in deze optie is degelijk en aangepast aan de mogelijkheden van de kinderen. De lat wordt niettemin hoog gelegd. Ook in de filialen is het aanbod degelijk en kan er worden gewerkt in inspirerende leeromgevingen.
Onderwijsorganisatie <i>Groeperingsvormen</i>	In sommige gevallen worden groepen gevormd waarin meer dan twee leerjaren verzameld worden. Differentiatie wordt er vaak achterwege gelaten en dat komt de kwaliteit van de resultaten niet ten goede. Ook hier zou een intensievere (aanvangs)begeleiding nuttig kunnen zijn.
Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	De leerkrachten beschikken over (eigen) ICT materiaal maar (in de filialen) niet altijd over een internetaansluiting. Boeken uit de academiebibliotheek worden als didactische ondersteuning gebruikt.
Infrastructuur	De kelderruimte in de hoofdschool is niet echt de meest aantrekkelijke atelierruimte. Zowel de toegang als de ruimte zelf is (te) laag. Ze voldoet niettemin aan de vereisten inzake daglicht en verluchting. Andere klassen bevinden zich in een historisch kader waar de vereisten uitgaande van Monumentenzorg soms tot beperkingen leiden. De voorzieningen in de filialen zijn daarentegen degelijk en hebben voldoende artistieke uitstraling.
Evaluatiepraktijk	De academie beschikt over een uitgeschreven tekst omtrent evaluatie.

<i>Evenwichtig/representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	De nadruk ligt op het evalueren van het proces. De criteria hiervoor zijn vastgelegd op individuele evaluatiefiches. Er zijn daarnaast overzichtsiches waar de individuele evaluaties worden verzameld per klasgroep of atelier. Er zijn twee evaluaties per schooljaar. Er wordt gesteld dat per fiche minstens vijf van de dertien aandachtspunten (criteria) moeten worden behandeld.
Rapporteringspraktijk	De individuele fiches zijn ter inzage op het secretariaat, de overzichtsiches zijn enkel voor intern gebruik (leerkracht, directie).
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	De leerkrachten engageren zich in extra muros projecten waar een bijzondere aandacht is voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Binnen de academie is een dergelijke werking niet aanwezig en ziet men het ook minder haalbaar (onder meer wegens de grootte van de groepen).

3.2 beeldende kunst - beeldende vorming (graad: m)

Voldoet niet

Motivering

Nu eens ontbreekt een duidelijke leerlijn, dan weer komt de inhoud van het vak niet overeen met het leerplan. In beide gevallen worden de leerplandoelen niet bereikt.

Vaststellingen

Outputgegevens <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i>	De afdeling Beeldende vorming van de middelbare graad kent, vooral de laatste vier schooljaren, een sterke achteruitgang (min 50%). Naar verluidt is een gelijkaardige leegloop ook te merken in het voltijds secundair onderwijs in deze stad maar een correlatie is niet aantoonbaar. Met 15% van het totale aantal leerlingen scoort de middelbare graad in deze academie een eind onder het landelijk gemiddelde. Volgens de cijfers die ter beschikking werden gesteld, stroomde 10% van de leerlingen uit deze middelbare graad door naar de hogere graad. Enkelen (aantal onbekend) stapten over naar het hoger kunstonderwijs.
Onderwijsaanbod <i>Referentiekader planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Verticale en horizontale</i> <i>samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	Net zoals voor de algemeen beeldende vorming is er voor de beeldende vorming een uitgeschreven visietekst die is opgenomen in het algemeen pedagogisch project. Beeldende vorming wordt in deze tekst samen met de andere opties (architecturale vorming en Oriëntatie beeldende kunst) behandeld. De visie wordt ook hier verondersteld zich te vertalen in de jaarplannen die zich relateren aan de leerplannen. In een aantal gevallen loopt hier echter iets mis. De relatie tussen leerplandoelstellingen en jaarplan is nu eens onvoldoende en dan weer helemaal niet in overeenstemming met de realiteit in de klas. In het eerste geval ontbreekt een duidelijke leerlijn, in het laatstgenoemde geval blijkt het vak Beeldende vorming ingevuld te zijn door een cursus animatiefilm. Er kan in beide gevallen niet worden gesteld dat de leerplandoelen worden gerealiseerd, zelfs al stellen we vast dat wel degelijk andere doelen worden bereikt (vooral wat animatiefilm betreft). Er werd ook een aanvraag ingediend om deze situatie op termijn te regulariseren.

Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	Er zijn voldoende didactische en ondersteunende (ICT) middelen aanwezig in de ateliers. Er kan worden gebruik gemaakt van documentatie uit de academiebibliotheek.
Infrastructuur	Ook voor Beeldende vorming maakt men onder meer gebruik van de kelderruimte. Deze lijkt voor groter werk ongeschikt.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig/representatief</i>	Men volgt hier het algemene systeem van de academie zoals beschreven bij het vak Algemeen beeldende vorming
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	In de groep waar voornamelijk animatiefilm wordt aangebracht, komen getalenteerde leerlingen tot hun recht.

3.3 beeldende kunst - beeldhouwkunst (graad: h5 s)

Voldoet

Motivering

Een goed georganiseerde, leerlinggerichte begeleiding en een sterke didactische omkadering zorgen er voor dat dit atelier sterk scoort.

Vaststellingen

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	Tegen alle landelijke tendensen in is dit het atelier met het hoogste aantal leerlingen in de hogere graad. Het atelier is sinds het begin van de jaren '90 ook verviervoudigd in leerlingenaantal. Beide titularissen van het atelier zijn hier vroeger leerling geweest. Verschillende andere oud-leerlingen zijn nu nog steeds actief in de kunstwereld of in het kunstonderwijs. Er kan dus worden gesteld dat dit een atelier is waar bijzonder goed wordt gescoord.
Onderwijsaanbod <i>Referentiekader planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Verticale en horizontale</i> <i>samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	Opzet en visie van het atelier worden beschreven in het artistiek-pedagogisch plan van de academie. Beide vertalen zich in een origineel opgevat jaarplan. Dit jaarplan bundelt het geheel van huidige en vroegere opdrachten en projecten dat in dit atelier het realiseren van de leerplandoelen bewaakt. Uit deze bundel kan elke leerling zijn eigen keuze maken en zodoende een persoonlijk traject uitstippelen. Belangrijk daarbij is, volgens de lesgevers, dat elke leerling vertrekt vanuit het eigen kunnen en zich op eigen tempo ontwikkelt.
Onderwijsorganisatie <i>Onderwijstijd</i> <i>Groeperingsvormen</i>	Er is één atelier dat verticaal is georganiseerd (alle leerjaren te samen) maar door twee leerkrachten wordt begeleid. De taakverdeling en onderlinge afspraken tussen beide leerkrachten zijn duidelijk voor elkeen. Het systeem werkt dan ook naar behoren.
Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	Elke opdracht en elk project in het atelier wordt in de mate van het mogelijke omkaderd aan de hand van didactisch en documentair materiaal. Er is een computer met internetverbinding aanwezig. Soms worden de activiteiten onderbroken voor het gezamenlijk bekijken van een video of slideshow omtrent bepaalde aspecten van het vak of de kunsthistorie.
Infrastructuur	Het atelier bevindt zich in een vrij recent bijgebouwde vleugel van de hoofdschool. Alle middelen zijn aanwezig voor boetseren, plaasteren, mouleren, assembleren en zelfs bronsgieten. Het is dan ook des te meer

opvallend dat er geen voorzieningen zijn voor het lassen (dat gebeurt noodzakelijkerwijs buiten, onder een afdak) en het werken met polyester (daarvoor verhuist men naar het keramiekatelier, wat tot hinder aanleiding geeft. Zie aldaar). Een weinig comfortabele situatie waar een oplossing voor dient gezocht te worden.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig/representatief</i>	De situatie is hier identiek aan de toestand zoals beschreven bij lagere en middelbare graad.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	Dit atelier hanteert een eerder leerlinggericht systeem (zie hierboven). Dat zorgt er voor dat elke leerling volgens eigen behoeftes en verlangens wordt gevolgd en begeleid. De samenwerking tussen de beide lesgevers bestaat onder meer uit het nauwgezet opslaan en onderling uitwisselen van informatie omtrent het leertraject van elke leerling.

3.4 beeldende kunst - keramiek (graad: h5 s)

Voldoet

Motivering

De leerplandoelen worden bereikt aan de hand van een uitgebreid en divers persoonlijk onderzoek dat voortvloeit uit één enkele jaaropdracht.

Vaststellingen

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	Net als de Beeldhouwkunst een opvallend groot atelier, met eerder fluctuerende curve van leerlingenaantallen in de hogere graad. Er is een behoorlijke doorstroming van de hogere naar de specialisatiegraad te merken. Enkele oud-studenten hebben de weg gevonden naar het hoger kunstonderwijs of bevinden zich in het (amateur)kunstencircuit.
Onderwijsaanbod <i>Referentiekader planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Verticale en horizontale samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	Zoals voor elke afdeling en optie is er een uitgeschreven visietekst omtrent dit atelier opgenomen in het artistiek-pedagogisch project. Deze visietekst leidt tot een jaarplan dat er op gericht is aan de hand van één overkoepelende opdracht alle aspecten van het leerplan te bestrijken. Concreet is dit voor dit schooljaar het 'aftasten van de grenzen van schaal- of potvorm'. De bedoeling is om aan de hand van deze ene opdracht alle mogelijke onderzoek te doen naar de beeldende en keramische mogelijkheden van het specifieke object. Door middel van dit onderzoek komen alle leerplandoelen aan bod in de loop van het schooljaar.
Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	Het atelier is bijzonder goed uitgerust. Er is een grote elektrische oven, een grote gasoven, een kleiwals, voorzieningen voor raku-bak, een aantal elektrische draaiplateau's enz... Er stelt zich momenteel wel een probleem met de (nochtans monumentale) spuitcabine voor glazuren. Deze wordt namelijk ook door de beeldhouwers gebruikt bij het polyesteren. Dit is vervuילend en onpraktisch. De lesgever beschikt over ict materiaal en voldoende documentatie om het vak te omkaderen.
Infrastructuur	Het atelier bestaat in feite uit verschillende (ruime) lokalen waar de verschillende werkzaamheden die het keramische werk vereist kunnen worden uitgevoerd.
Evaluatiepraktijk	De evaluatie volgt het algemene gegeven van de academie maar is hier

<i>Evenwichtig/representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	specifiek gericht op de aspecten die eigen zijn aan het onderzoek dat voortvloeit uit die ene jaaropdracht.
--	---

Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	Door de zeer diverse beginsituaties, eigen aan het publiek van een keramiekatelier, is een sterk individueel gerichte begeleiding noodzakelijk. Dit wordt in de visietekst verwoord en in het atelier ook toegepast. Het atelier is verticaal georganiseerd. Toch is er voldoende differentiëring, zelfs in weerwil van de ogenschijnlijk uniformiserende opdracht.
--	--

3.5 beeldende kunst - tekenkunst (graad: h5)

Voldoet

Motivering

Een sterk leerlinggerichte aanpak en een specifieke aandacht voor het persoonlijke leertraject brengen de leerlingen in dit atelier tot het realiseren van de leerplandoelen.

Vaststellingen

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	In het begin van de jaren '90 was dit het meest succesvolle atelier van de academie. Tien jaar later schoot daar bijna niks meer van over, maar kent nu een bescheiden heropleving. Er zijn geen duidelijke aanwijzingen van een doorstroom naar hoger kunstonderwijs of een ander kunstgebeuren.
Onderwijsaanbod <i>Referentiekader planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Verticale en horizontale</i> <i>samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	Het atelier is omschreven in een visietekst die deel uitmaakt van het artistiek-pedagogisch plan van de academie. Deze visie wordt vertaald in een jaarplan dat opvallende gelijkenissen vertoont met het aparte concept van het atelier beeldhouwen: huidige en vroegere oefeningen die bij wijze van opdracht werden aangebracht worden in een bundel verzameld. Het is aan de leerling om hieruit een keuze te maken en een eigen leertraject samen te stellen. Meer nog dan in het atelier beeldhouwkunst wordt hierbij het verhaal van de leerling tot uitgangspunt genomen zodat we van een leerlinggerichte aanpak kunnen spreken. De bedoeling is immers aan de hand van het persoonlijke traject een kader te creëren waarbinnen iets persoonlijks zich kan ontwikkelen en in het tekenkundige gestalte krijgt.
Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	Het atelier beschikt over de gepaste uitrusting (tekentafels en schildersezels). De lesgever beschikt over ICT materiaal en kan gebruik maken van boeken uit de academiebibliotheek ter ondersteuning van het proces.
Infrastructuur	Het atelier is eigenlijk een suite van verschillende kleinere ruimtes (vroegere 'antichambres'), hetgeen niet uitnodigt tot grotere bewegingen of formaten, hetgeen als een gebrek wordt ervaren.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig/representatief</i>	De vastgelegde procedures voor de evaluatie van leerlingen wordt heel specifiek binnen deze erg leerlinggerichte afdeling als te strak en te bindend beschouwd.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i>	De leerlinggerichte aanpak zorgt voor een sterk individueel gerichte begeleiding met zorg en aandacht voor elk van de leerlingen, ongeacht

hun niveau of ervaring.

Socio-emotionele begeleiding De specifieke aanpak in dit atelier is pas recent weer 'aanvaard', na een periode van dissidentie (wat voor een gespannen klimaat zorgde, wellicht oorzaak van de steile neergang van het leerlingenaantal gedurende een zekere periode).

Klasklimaat

4. BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

Volgende vaststellingen geven een beeld van de mate waarin de academie haar werking op een **doelgerichte** wijze aanpakt.

- Er is een goedgekeurd nascholingsplan. Hierin is echter geen visie uitgeschreven. Het is een stappenplan van de begeleidingsdienst dat aangeeft hoe een nascholingsplan kan opgebouwd worden.
- Er is geen behoefteanalyse gedaan bij het voltallige personeel.

Het bereiken van de vooropgestelde doelen **ondersteunt** de academie met onder andere volgende initiatieven.

- Er zijn budgetten voorzien voor nascholing, zowel van de Vlaamse overheid als van de stad Menen.
- Voorlopig sluit de academie niet aan bij het regionaal initiatief van DKO-West, dat gratis vormingen organiseert voor alle leerkrachten DKO in West-Vlaanderen.

Volgende vaststellingen schetsen de **doeltreffendheid** waarmee dit proces verloopt.

- Er worden zeer weinig nascholingen gevolgd. De gevolgde nascholingen betreffen vooral artistiek-technische vaardigheden. Didactisch-pedagogische onderwerpen komen niet aan bod.
- De secretariaatsmedewerkers volgens systematisch jaarlijks minstens één nascholing.
- Hoewel in het nascholingsplan evaluatieformulieren voorzien zijn, is geen enkel formulier ingevuld. De opvolging van de gevolgde nascholingen ontbreekt.
- Het onderwijzend personeel inspireert vanuit haar eigen artistieke activiteiten (tentoonstellingen, eigen atelierwerk, enz...) de atelierwerking.
- Uitwisseling van expertise gebeurt eerder informeel en ad hoc.

Volgende vaststellingen, onder andere vanuit de bereikte resultaten, geven een beeld van de mate waarin de academie **ontwikkelingsgericht** werkt.

- Voorlopig heeft de academie geen strategie ontwikkeld om de professionalisering van het personeel aan te moedigen en uit te breiden.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

Volgende vaststellingen geven een beeld van de mate waarin de academie haar werking op een **doelgerichte** wijze aanpakt.

- Voorlopig is geen overkoepelende visie op leerbegeleiding uitgeschreven.
- Leerlingen met een beperking krijgen via inclusief onderwijs de kans aan te sluiten bij het kunstonderwijs.
- Er is geen leerlingvolgsysteem ontwikkeld op niveau van de academie. Zo is ook niet duidelijk wat de beginsituatie van elke leerling is om daarna het proces dat hij doormaakt, te evalueren.

Het bereiken van de vooropgestelde doelen **ondersteunt** de academie met onder andere volgende initiatieven.

- Er worden geen ondersteunende maatregelen genomen om de leerbegeleiding bij het inclusief onderwijs te verhogen. In sommige gevallen is de klasgroep te groot om tegemoet te komen aan degelijk inclusief onderwijs.
- Daartegenover krijgen getalenteerde leerlingen voldoende uitdagingen, dankzij een individueel parcours dat door de docent wordt uitgestippeld.
- In een aantal ateliers worden leerlingen zeer sterk individueel begeleid in hun artistiek proces.

Volgende vaststellingen schetsen de **doeltreffendheid** waarmee dit proces verloopt.

- Op academie-niveau is men voorlopig niet bezig met de effectmeting van de leerbegeleiding.
- In een aantal bezochte ateliers zijn echter wel mooie voorbeelden van leerbegeleiding aanwezig. Deze passen eerder in de specifieke visie van het atelier.

Volgende vaststellingen, onder andere vanuit de bereikte resultaten, geven een beeld van de mate waarin de academie **ontwikkelingsgericht** werkt.

- Het uitwerken van een leerbegeleiding in combinatie met inclusief onderwijs is nog niet aan de orde.

4.3 Evaluatie

4.3.1 Evaluatiepraktijk

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

Volgende vaststellingen geven een beeld van de mate waarin de academie haar werking op een **doelgerichte** wijze aanpakt.

- De academie heeft een visie op evaluatie. De evaluatie is opgebouwd rond het creatief proces dat de leerling doormaakt. Hoewel het proces, zijnde de afgelegde weg van de leerling, sterk wordt benadrukt, is het moeilijk in te schatten in welke mate rekening wordt gehouden met de beginsituatie van de leerling.

- Per evaluatieperiode worden minimum vijf aandachtspunten aangeduid. Er wordt bewust niet met een puntensysteem gewerkt. Het is echter niet duidelijk hoe deze aandachtspunten gekozen worden.

Het bereiken van de vooropgestelde doelen **ondersteunt** de academie met onder andere volgende initiatieven.

- Tweemaal per jaar krijgen de leerlingen een evaluatiefiche, conform de regelgeving.
- Er zijn digitale evaluatiefiches aanwezig. Deze werden een aantal jaren geleden door de directie en de toenmalige pedagogisch coördinator herwerkt. Voor de lagere graad werden de criteria in vraagvorm geformuleerd.

Volgende vaststellingen schetsen de **doeltreffendheid** waarmee dit proces verloopt.

- Het is niet duidelijk op welke basis de aandachtspunten voor de evaluatie gekozen worden. Over deze manier van werken heerst er binnen het lerarenteam nogal wat ongenoegen.
- De leerlingen kennen de evaluatiecriteria pas na de eerste evaluatie. Er is weinig transparantie naar leerlingen en ouders in verband met de evaluatie.
- De manier waarop de evaluatiecriteria gebruikt worden in relatie tot het onderwijsleerproces is in elk atelier verschillend.

Volgende vaststellingen, onder andere vanuit de bereikte resultaten, geven een beeld van de mate waarin de academie **ontwikkelingsgericht** werkt.

- Evaluatie als onderdeel van het onderwijsleerproces is nog geen onderwerp van discussie geweest in de vakgroepen.
- Het lerarenteam is vragende partij om het evaluatiebeleid te herbekijken.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de academie levert volgende vaststellingen op:

- De leiderschapsstijl van de directie vertaalt zich in een verzoenende houding ten aanzien van het personeel. Te weinig taken worden gedelegeerd waardoor de planlast zeer groot wordt. Strategische doelstellingen om het beleid zichtbaar en transparant te maken en om tot gedeeld leiderschap te komen, ontbreken.
- Ateliervisies zijn aanwezig maar een rode draad doorheen de academie ontbreekt. Een overkoepelende artistieke visie zou kunnen zorgen voor een dynamiek in de onderwijsprocessen. Immers de artistieke visie is meebepalend voor de wijze waarop leerlingen worden begeleid, geëvalueerd. Dit werkt kwaliteitszorg in de hand. Leerkrachten krijgen wel de nodige artistieke vrijheid om hun persoonlijke ateliervisie uit te werken en te integreren in de atelierwerking, wat sterk geapprecieerd wordt.
- Een gestructureerd overleg is niet aanwezig. Het gebrek aan eveneens gestructureerde communicatielijnen zorgt voor weinig transparantie in de besluitvorming. De opdrachten van de pedagogische coördinatie zijn onduidelijk en dragen te weinig bij tot een inhoudelijk artistiek-pedagogisch discours.
- Voorlopig is geen visie op kwaliteit uitgeschreven. Het bewaken van de kwaliteit in het atelier behoort tot de opdracht van de leerkrachten. Structureel worden de onderwijsprocessen zoals leerbegeleiding en evaluatie te weinig opgevolgd. Ook beleidsmatig worden aanvangsbegeleiding en professionalisering te weinig ondersteund om kwaliteit te garanderen. Een kwaliteitszorgsysteem zou ervoor kunnen zorgen dat een dynamiek ontstaat om op het vlak van onderwijskwaliteit en beleid continu te reflecteren en bij te sturen.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE

6.1 Wat doet de academie goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De realisatie van de leerplandoelstellingen in de lagere graad.
- De realisatie van de leerplandoelstellingen in de ateliers beeldhouwkunst, keramiek en tekenkunst in de hogere graad.
- De sterke focus op het architecturale en animatie in de middelbare graad

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De leerlingbegeleiding in het atelier tekenkunst.
- De samenwerking en het overleg tussen de collega's in het atelier beeldhouwkunst.
- De didactische aanpak en de horizontale samenhang in het atelier beeldhouwkunst.
- De opmaak van een jaarplan in relatie tot het leerplan voor de ateliers beeldhouwkunst, keramiek en tekenkunst in de hogere graad.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De werking van de lagere graad in de filialen.
- Het creëren van veel artistieke vrijheid bij de invulling van de atelierwerking.
- De administratie van het WZB-beleid.

6.2 Wat kan de academie verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het organiseren van gestructureerd inhoudelijk overleg voor alle graden.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De infrastructuur voor het lassen en het polyesteren in het atelier beeldhouwkunst.
- De spuitcabine voor het atelier beeldhouwkunst en keramiek.
- Een bakoven voor het filiaal Geluwe.
- Het inrichten van een leraarslokaal.
- Het uitwerken en implementeren van een visie op nascholing ifv van het app.
- Het organiseren van interne vorming, regionale aansluiting vb DKO West.
- Het opvolgen/evalueren van de gevolgde vormingen en het uitwerken van werkvormen voor multiplicatie van expertise.
- Het uitschrijven en implementeren van een visie op leerbegeleiding per graad ifv de artistieke visie.
- Het uitschrijven en implementeren van een visie op evaluatie per graad ifv het app.
- Het uitwerken van evaluatiecriteria die aansluiten op het app en de leerplannen.
- Het uitwerken van effectieve en efficiënte evaluatiefiches per graad.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het organiseren van transparante en open communicatie.
- Het uitbouwen van een dynamisch en proactief beleid.
- Het ontwikkelen van een algemene artistieke visie gekoppeld aan een strategie om deze visie te concretiseren en te implementeren.

- Het installeren van een participatief beleid met transparantie in de besluitvorming.
- Het formuleren van specifieke en duidelijke opdrachten voor de invulling van de pedagogische coördinatie, die aansluiten bij de artistieke en pedagogische noden van het lerarenkorps.
- Het uitwerken van een transparant beleid inzake het aanwenden van de financiële middelen voor de uitrusting.
- Het uitschrijven van een visie en een strategie om de kwaliteit van het leerproces en het leerresultaat in de ateliers te bewaken;
- Het uitschrijven van een visie en een strategie om de kwaliteit van de onderwijsprocessen te bewaken.
- Het uitschrijven van een visie en een strategie om de kwaliteit van de beleidsprocessen (aanvangsbegeleiding en professionalisering) te bewaken.

6.3 Wat moet de academie verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor de beeldende vorming in de middelbare graad.

Wat betreft de regelgeving:

- Het aanwenden van gesubsidieerde lestijden voor de niet-erkende opleiding animatiefilm in de middelbare graad.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

Beeldende kunst

omwille van tekorten voor volgende vak(ken)/optie(s)	
--	--

Vak/Optie per studierichting	
-------------------------------------	--

omwille van

beeldende kunst	beeldende vorming (graad: m)
-----------------	------------------------------

de leerplanrealisaties

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 maart 2016** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig advies in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Hilde Quix

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname

Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: